

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης 169/2014
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Δ' Τμήμα
Συνεδρίαση της 29.4.2014

Σύνθεση :

Πρόεδρος, Ανδρέας Φυτράκης, Αντιπρόεδρος Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Μέλη, Χρυσαφούλα Αυγερινού Αντιπρόεδρος Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, Στέφανος Δέτσης, Ιωάννης-Κωνσταντίνος Χαλκιάς, Νίκη Μαριόλη, Δήμητρα Κεφάλα, Κωνσταντίνος Κηπουρός, Αθηνά Αλεφάντη, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια, Σταυρούλα Μπανάκου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Ερώτημα : το με αριθ. πρωτ.49346/9.5.2014 της Δ/νσης (Δ6) Εξυπηρέτησης Δανείων Στεγαστικών και Ειδικών Κατηγοριών του ν.π.δ.δ. με την επωνυμία «ΤΑΜΕΙΟ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΩΝ (Τ.Π.& Δανείων)» που υπογράφηκε από τον Πρόεδρο του Δ.Σ.

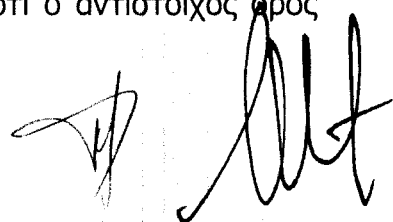
Περίληψη: Εάν ο προβλεπόμενος όρος στις δανειακές συμβάσεις, που έχει συνάψει το Τ.Π.& Δανείων, για εκχώρηση των $\frac{3}{4}$ από το εφάπαξ βοήθημα ή την αποζημίωση λόγω λύσεως της εργασιακής σχέσης σε περίπτωση εξόδου του υπαλλήλου από την υπηρεσία του πριν την ολική αποπληρωμή του δανείου, καταλαμβάνει και τις πάγιες εισφορές που δικαιούνται να λάβουν οι μέτοχοι του «ΕΙΔΙΚΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΛΛΗΛΟΒΟΗΘΕΙΑΣ ΣΤΡΑΤΟΥ (Ε.ΛΟ.Α.Σ-πρώην Τ.Α.Σ), που δεν δικαιώνονται της χορήγησης εφάπαξ

βοηθήματος από τον ως άνω ασφαλιστικό φορέα και ποια πρέπει να είναι η θέση του Ταμείου στην περίπτωση αυτή.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Δ' Τμήμα του Ν.Σ.Κ. γνωμοδότησε ως ακολούθως:

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Η Δ/ση Εξυπηρέτησης Δανείων Στεγαστικών και Ειδικών Κατηγοριών (Δ6) του Τ.Π.& Δανείων, με το υπ' αριθ. πρωτ.49346/9.5.2014 έγγραφο της, που υπογράφηκε από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου του Τ.Π.& Δανείων, θέτει υπόψη του Γραφείου μας τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: α) ότι ο «ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΑΛΛΗΛΟΒΟΗΘΕΙΑΣ ΣΤΡΑΤΟΥ-Ε.ΛΟ.Α.Σ (πρώην Τ.Α.Σ.)», με το υπ' αριθ. Φ80/158/5144/5.11.2013 έγγραφο του, ερωτά το Τ.Π.& Δανείων εάν η άτοκη επιστροφή των παγίων εισφορών, βάσει του άρθρου 16 του ν.398/1974, στους μετόχους του Ταμείου εμπίπτει στις διατάξεις περί παρακράτησης των $\frac{3}{4}$ του εφάπαξ και εάν ο εν λόγω φορέας υποχρεούται να αιτείται από τον μέτοχο την προσκόμιση πράξης αποδέσμευσης των αντιστοιχών ποσών από το Τ.Π.& Δανείων, ενώ με το υπ' αριθ. Φ.890/35/253/26.3.2014 νεώτερο έγγραφο του, επανερχόμενος επί του ιδίου ερωτήματος, επισημαίνει το επείγον του θέματος, καθόσον δέχεται συνεχείς οχλήσεις από μετόχους του για το θέμα αυτό και ζητά τις άμεσες ενέργειές της υπηρεσίας, διαφορετικά θα προβεί σε ικανοποίηση των μετόχων, χωρίς παρακράτηση υπέρ του Τ.Π.& Δανείων β) ότι ο όρος των δανειακών συμβάσεων, που συνομολογήθηκαν με το Τ.Π.& Δανείων μέχρι τις αρχές του έτους 2012, διαλαμβάνει ότι ο δανειολήπτης για την περίπτωση εξόδου από την υπηρεσία του, πριν την ολική αποπληρωμή του δανείου, προς εξασφάλιση της ομαλής αποπληρωμής του, εκχωρεί τα $\frac{3}{4}$ από το εφάπαξ βοήθημα που θα λάβει, ή από την αποζημίωση που θα του καταβληθεί σύμφωνα με την εργατική νομοθεσία, από το αρμόδιο Ταμείο ή από οποιονδήποτε άλλο ασφαλιστικό φορέα και γ) ότι ο αντίστοιχος όρος

των δανειακών συμβάσεων, που συνομολογήθηκαν μεταγενέστερα διαλαμβάνει εκτός των ανωτέρω και τα ποσά που αποδίδονται στον υπάλληλο λόγω εισφορών οποιασδήποτε φύσεως κατά την διάρκεια της υπηρεσίας, λόγω λύσεως της εργασιακής σχέσης.

Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω και σε συνέχεια του προηγούμενου υπ' αριθ. 870/10.2.2012 σχετικού ερωτήματός της ίδιας διεύθυνσης, ερωτάται εάν η προβλεπόμενη παρακράτηση των $\frac{3}{4}$ του εφάπαξ ή της αποζημίωσης, όπως διαλαμβάνεται στις προγενέστερες του έτους 2012 δανειακές συμβάσεις καταλαμβάνει και τις επιστρεπτές από τον Ε.ΛΟ.Α.Σ πάγιες εισφορές, στους μετόχους του, που δεν δικαιώνονται της χορήγησης εφάπαξ βοηθήματος, ώστε ανάλογη να είναι και η απάντηση της υπηρεσίας προς τον Ε.ΛΟ.Α.Σ.

II. ΝΟΜΙΚΟ ΜΕΡΟΣ-ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 7 του ν.4202/1929 «Περί κυρώσεως του από 11.5.1929 ν.δ/τος ' ' περί διευκολύνσεως των δημοσίων υπαλλήλων προς απόκτησιν κατοικίας δια της οργανώσεως ειδικών Συνεταιρισμών κλπ., ' '» (ΦΕΚ ΤΑ' 235/1929): «1. Προς τοκοχρεωλυτική εξόφλησιν των δανείων έκαστος συνεταίρος εν ενεργεία δημόσιος πολιτικός, δικαστικός ή στρατιωτικός υπάλληλος ή υπηρέτης εκχωρεί υπέρ του δανειστή α) ...β) εκ των $\frac{3}{4}$ του εφάπαξ βοηθήματος του υπέρ αυτού υφισταμένου εκ των Ταμείων Προνοίας, άτινας δεν δύνανται να είναι κατωτέρα των τριάκοντα πέντε χιλιάδων δραχμών προς εξόφλησιν και μετριασμόν των περαιτέρω τοκοχρεωλυτικών δόσεων, οι οποίαι θέλουσι παρακρατούνται εκ της συντάξεως του συνεταίρου...2...3...4...5...». Εξάλλου σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 9 παρ.1 του ν.δ/τος 3783/1957 (ΦΕΚ Α' 101/1957) «Διευκολύνσεις για τη στέγαση των Δημοσίων Υπαλλήλων» οι δικαιούχοι λήψεως στεγαστικών δανείων δύναται να συνάπτουν τοκοχρεωλυτικά δάνεια (για την απόκτηση κατοικίας) παρά του Τ.Π.& Δανείων κατά τις διατάξεις του ν.4202/1929, όπως μεταγενέστερα τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε.

Περαιτέρω, με τη διάταξη του άρθρου 62 παρ.1 του ν.2214/1994 (ΦΕΚα'75/1994) ορίζονται τα ακόλουθα : «1. Για την εξυπηρέτηση και ασφάλεια των χορηγούμενων από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων τοκοχρεωλυτικών δανείων για την απόκτηση πρώτης κατοικίας προς τους δημοσίους υπαλλήλους, τους συνταξιούχους και τους λοιπούς δικαιούμενος κατά την κείμενη νομοθεσία, κάθε δανειζόμενος υποχρεούται να εκχωρεί υπέρ του δανειστού :

α) Μέχρι τα 6/10 όλων γενικά των τακτικών μηνιαίων απολαβών του (μισθός, επιδόματα, μηνιαία αναλογία δώρων Χριστουγέννων και Πάσχα, ΔΙΒΕΕΤ.κλπ.,).

β) Μέχρι τα 6/10 της κανονισθησομένης κυρίας και επικουρικής συντάξεως και όλων γενικά των μερισμάτων και άλλων παροχών που τακτικά λαμβάνουν από τα ασφαλιστικά τους Ταμεία.

γ) Τα $\frac{3}{4}$ από το εφάπαξ βοήθημα που χορηγείται σ'αυτόν από οποιονδήποτε ασφαλιστικό φορέα ή από την οριζόμενη από την εργατική νομοθεσία αποζημίωση λόγω λύσεως της εργασιακής σχέσεως.

Στην διάταξη της παρ.2 δε του ίδιου άρθρου ορίζεται ότι: «Οι πιο πάνω εκχωρήσεις είναι ισχυρές καταργούμενης κάθε αντιθέτου γενικής ή ειδικής ρυθμίσεως».

Περαιτέρω σύμφωνα με την διάταξη της παρ.3 του ίδιου άρθρου: « Η παρακράτηση από το εφάπαξ και την αποζημίωση γίνεται μόνο αν τα 6/10 της συντάξεως και των μερισμάτων δεν καλύπτουν την τοκοχρεωλυτική δόση. Δεν παρακρατείται επίσης το εφάπαξ και στις περιπτώσεις της πρόωρης συνταξιοδότησης, όταν η έναρξη καταβολής της συντάξεως ορίζεται σε μελλοντικό χρόνο, αν ο δανειζόμενος καταβάλει όλες τις μέχρι την έναρξη καταβολής της συντάξεως τοκοχρεωλυτικές δόσεις και εφόσον τα 6/10 της κανονισθείσης συντάξεως και των μερισμάτων καλύπτουν την τοκοχρεωλυτική δόση.».

Εξάλλου με τη διάταξη του άρθρου 9 παρ.2 του ν.3453/2006 (ΦΕΚ Α'74/7.4.2006) προστέθηκε στο άρθρο 62 παρ.8 διάταξη, με την οποία, όπως ισχύει σήμερα μετά την τροποποίησή της με την διάταξη της παρ.1 του άρθρου 15 του ν.4002/2011 (ΦΕΚ Α' 180/22.8.2011), ορίζεται ότι: « Οι πάσης

φύσεως εξασφαλίσεις υπέρ του Τ.Π.& Δανείων και οι λοιποί ειδικοί όροι χορήγησης στεγαστικών δανείων από αυτό σε δικαιούχους, που προβλέπονται από το παρόν και τις λοιπές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, ισχύουν ανεξάρτητα από το σκοπό των στεγαστικών δανείων που χορηγούνται ή έχουν ήδη χορηγηθεί πριν από την εφαρμογή του παρόντος».

Τέλος με την υπ' αριθ. 2/19843/0094 υ.α (ΦΕΚ Β' 677/07.03.2012) το προβλεπόμενο από τις περ.α' και β' της παρ.1 και την παρ.3 του άρθρου 62 του ν.2214/1994 ποσοστό των υποχρεωτικά εκχωρούμενων εκάστοτε τακτικών μηνιαίων απολαβών ή της κύριας και επικουρικής συντάξεως και όλων γενικά των μερισμάτων και άλλων παροχών των ασφαλιστικών ταμείων των δανειζομένων για την εξυπηρέτηση και ασφάλεια των χορηγούμενων από το Τ.Π.& Δανείων τοκοχρεωλυτικών δανείων του στεγαστικού τομέα μειώθηκε σε 3/10.

Σε εκτέλεση των ανωτέρω διατάξεων οι δανειακές συμβάσεις που έχουν συνομολογηθεί μέχρι τις αρχές του έτους 2012 μεταξύ Τ.Π.& Δανείων και δανειοληπτών κατά πάγια διατύπωση ορίζουν ότι: *«Για την περίπτωση της εξόδου από την Υπηρεσία τους πριν από την ολική αποπληρωμή του δανείου ο/οι οφειλέτης/ες : α).....β) εκχωρούν τα $\frac{3}{4}$ από το εφάπαξ βοήθημα που θα λάβουν ή από την αποζημίωση που θα καταβληθεί σ' αυτούς, σύμφωνα με την εργατική νομοθεσία, λόγω λύσεως της εργασιακής σχέσεως, από το αρμόδιο Ταμείο ή από οποιονδήποτε άλλο ασφαλιστικό φορέα, προκειμένου ο δανειστής να εισπράξει προνομιακά το ποσοστό αυτό και να επέλθει ανάλογη εξόφληση του οφειλομένου δανείου και αντίστοιχη μείωση της τοκοχρεωλυτικής δόσης».*

Έκτοτε ο σχετικός όρος έχει διαμορφωθεί ως εξής: *«Για την περίπτωση της εξόδου από την Υπηρεσία τους πριν από την ολική αποπληρωμή του δανείου ο/οι οφειλέτης/ες : α).....β) εκχωρούν επίσης από τώρα τα $\frac{3}{4}$ από το εφάπαξ βοήθημα που θα λάβουν ή από την αποζημίωση που θα καταβληθεί σ' αυτούς, σύμφωνα με την εργατική νομοθεσία, ή οποιαδήποτε άλλη αιτία επί ποσού επιστρεφόμενου για οποιοδήποτε λόγο στον δανειολήπτη συμπεριλαμβανομένων και των ποσών που αποδίδονται σε αυτόν λόγω εισφορών οποιασδήποτε φύσεως κατά την διάρκεια της*

υπηρεσίας, λόγω λύσεως της εργασιακής σχέσεως, από το αρμόδιο Ταμείο ή από οποιονδήποτε άλλο ασφαλιστικό φορέα, προκειμένου ο δανειστής να εισπράξει προνομιακά το ποσοστό αυτό και να επέλθει ανάλογη εξόφληση του οφειλομένου δανείου και αντίστοιχη μείωση της τοκοχρεωλυτικής δόσης»

2. Στο Δέκατο Κεφάλαιο του Αστικού Κώδικα με το οποίο ρυθμίζεται στα άρθρα 455-470 η σύμβαση εκχώρησης μεταξύ των άλλων ορίζεται ότι: Άρθρο 455: «Ο δανειστής μπορεί με σύμβαση να μεταβιβάσει σε άλλον την απαίτησή του χωρίς τη συναίνεση του οφειλέτου (εκχώρηση) », Άρθρο 458: «Με την εκχώρηση μεταβιβάζονται και οι υποθήκες, εγγυήσεις, ενέχυρα ή άλλα παρεπόμενα δικαιώματα που ασφαλίζουν την απαίτηση καθώς και τα προνόμια τα οποία στην αναγκαστική εκτέλεση ή στην πτώχευση συνδέονται με τη φύση της απαίτησης ή της εγγύησης. Προνόμια που συνδέονται με το πρόσωπο του δανειστή δεν μεταβιβάζονται», Άρθρο 460 : «Ο εκδοχέας δεν αποκτά δικαίωμα απέναντι στον οφειλέτη και στους τρίτους πριν ο ίδιος ή ο εκχωρητής αναγγείλει την εκχώρηση στον οφειλέτη».

3. Στις διατάξεις του ν.δ/τος 398/1974 «Περί Ταμείων Αλληλοβοήθειας Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας» (ΦΕΚ Α' 116), όπως τα Ταμεία αυτά με το άρθρο 2 του ν. 2913/2001 μετατράπηκαν από ν.π.δ.δ. σε ειδικούς λογαριασμούς των αντιστοιχών Μετοχικών Ταμείων Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας, με ίδιο προϋπολογισμό, απολογισμό και ισολογισμό και οι διατάξεις του οποίου εξακολουθούν να ισχύουν για τα θέματα εκείνα που δεν ρυθμίζονται με τις διατάξεις του ν. 3648/2008 και της υπ' αριθ. Φ.952/2/127489 υ.α., προβλέπονται τα ακόλουθα:

«Άρθρο 1. Σκοπός: 1. Τα υφιστάμενα ταμεία Αλληλοβοήθειας Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας, αποτελούντα ν.π.δ.δ. και τελούντα υπό την εποπτεία και τον έλεγχο του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, δια του Αρχηγείου του οικείου κλάδου, έχουν σκοπό την, συμφώνως προς τας διατάξεις του παρόντος, χορήγησιν, εφ' άπαξ χρηματικού βοηθήματος εις τους εξερχόμενους των τάξεων των Ενόπλων Δυνάμεων και Λιμενικού Σώματος μετόχους, η εν περιπτώσει θανάτου τούτων, εις τα μέλη της οικογενείας των.2.... ».

Άρθρο 9. Έναρξης –Λήξης μετοχικής σχέσεως: «1. Η μετοχική σχέση, άρχεται από της κατατάξεως των εν άρθρω 8 ως μονίμων στελεχών, αφ ής άρχεται η υποχρέωσις των ως προς καταβολή της κεκανονισμένης προς το οικείον Ταμείον Αλληλοβοήθειας παγίας εισφοράς, λήγει δε από της οριστικής εξόδου των εκ των τάξεων του Στρατεύματος, ότε και παύει η λόγω εισφοράς ενεργούμενη κράτησις. 2...3...4...».

Άρθρο 14. Υποχρεώσεις Μετόχων: 1. Επί του εκάστοτε βασικού μισθού, της προσαυξήσεως ευδοκίμου παραμονής, του επιδόματος πολυετούς υπηρεσίας και του επιδόματος εξομαλύνσεως διαφορών μισθολογίου, εφ' όσον το τελευταίο τούτο επίδομα υπολογίζεται στο χορηγούμενο εφάπαξ βοήθημα των μετόχων των Ταμείων Αλληλοβοήθειας, ενεργείται πάγια κράτηση μέχρι 4%, η οποία ορίζεται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Οικονομικών, κατόπιν εισηγήσεως των Διοικητικών Συμβουλίων των Ταμείων Αλληλοβοήθειας. 2...3...4...5...6... ..».

Άρθρο 15. Δικαιούχοι βοηθήματος : « 1.Οι Μέτοχοι του Ταμείου Αλληλοβοήθειας εξερχόμενοι του Στρατεύματος δικαιούνται χρηματικών παροχών κατά τας διατάξεις του παρόντος. 2....3...4...5....» .

Άρθρο 16. Προϋποθέσεις χορηγήσεως βοηθήματος : « 1.Εφ' άπαξ βοηθήματος δικαιούνται οι έχοντες δεκαετή τουλάχιστον συμμετοχήν εις το Ταμείο Αλληλοβοήθειας, εξαιρέσει των εν άρθρω 17 παρ. 4 και 6 του παρόντος αναφερομένων περιπτώσεων δι' ας παρέχεται βοήθημα και άνευ της προϋποθέσεως δεκαετούς συμμετοχής. 2.Οι έχοντες μικρότερον χρόνον συμμετοχής, δικαιούνται εις απόληψιν απόκως των πράγματι καταβληθεισών παγίων εισφορών. 3.Οι παραιτούμενοι, οι τιθέμενοι εις απόταξιν και οι οριστικώς εξερχόμενοι του Στρατεύματος μέτοχοι συνεπεία καταδίκης, μετά εκπτώσεως από του βαθμού, δικαιούνται βοηθήματος, εφ' όσον δικαιωθούν, παρά του Δημοσίου, συντάξεως. 4.Οι μη δικαιούμενοι συντάξεως αναλαμβάνουν απόκως παρά του Ταμείου Αλληλοβοήθειας τας πράγματι καταβληθείσας παγίας εισφοράς. 5.... 6.Αι χρηματικάί παροχαί είναι απαιτηταί μετά την έξοδον του δικαιούχου εκ του Στρατεύματος και καταβλητέαι εντός τριμήνου από της υποβολής των προβλεπομένων δικαιολογητικών υπό τούτου . 7.Η χορήγησις των χρηματικών παροχών ενεργείται βάσει αποφάσεως του

Διοικητικού Συμβουλίου του οικείου Ταμείου Αλληλοβοήθειας επί της αιτήσεως των δικαιούχων προσώπων και βάσει δικαιολογητικών καθοριζομένων υπό του υπουργού Εθνικής Άμυνας τη προτάσει του Διοικητικού Συμβουλίου των Ταμείων . 8. Όσοι αποκαθίστανται διοικητικώς καθ' οιονδήποτε τρόπο δεν δικαιούνται συμπληρωματικού μερίσματος ή εφάπαξ βοηθήματος από τα οικεία μετοχικά ταμεία και Ταμεία Αλληλοβοήθειας. Γι αυτούς που επανέρχονται πράγματι στην ενέργεια εξακολουθεί να εφαρμόζεται το άρθρο του παραπάνω νομοθετικού διατάγματος όπως ισχύει σήμερα.

Άρθρο 19. Παραγραφή-Κατάσχεσις-Εκχώρησις «1.....2. Απαγορεύεται η κατάσχεσις, η εν γένει εκχώρησις, ως και η δωρεά εν ζωή ή ένεκεν θανάτου, η δια διαθήκης διάθεσις των παροχών των Ταμείων Αλληλοβοήθειας. 3. Κατ' εξαίρεσιν επιτρέπεται α.... β. Η εκχώρησις των χρηματικών παροχών προς τοκοχρεωλυτικήν εξόφλησιν συναπτομένων στεγαστικών δανείων εκ του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου και λοιπών φορέων αρμοδίων δια την χορήγησιν τοιούτων δανείων εις δημοσίους υπαλλήλους και στρατιωτικούς και μέχρι του υπό των εκάστοτε ισχυουσών διατάξεων προβλεπομένου ποσοστού των παροχών τούτων.4...5...6...7.... .».

Εξάλλου στο άρθρο δε 21 προβλέπονται οι πηγές ενίσχυσης των πόρων των Ταμείων Αλληλοβοήθειας δια επιβαλλομένων κρατήσεων στο σύνολο των στρατευμένων επί εξόδων, επιδομάτων και λοιπών αποζημιώσεων των, επί αγαθών και υπηρεσιών καθώς και οι λοιπές πρόσοδοι των Ταμείων.

III.ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

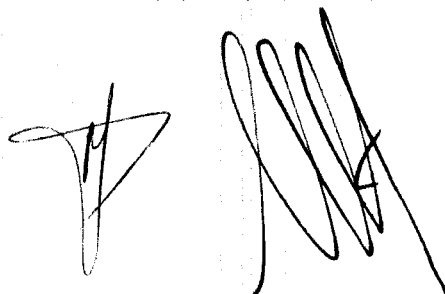
Με βάση το προαναφερόμενο νομοθετικό πλαίσιο και το σκοπό του Τ.Π.& Δανείων, όπως διατυπώνεται στο άρθρο 2 του Οργανισμού του (π.δ.95/1996 ΦΕΚ 76^{Α'}), δηλαδή η στήριξη της στεγαστικής πολιτικής του Κράτους, το Τ.Π.& Δανείων χορηγούσε σε υπαλλήλους, ή συνταξιούχους του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ. και Οργανισμών Κοινής Ωφελείας δάνεια για απόκτηση πρώτης κατοικίας, επιδιώκοντας, βάσει ειδικών νομοθετικών ρυθμίσεων, την εξυπηρέτηση των δανείων αυτών μέσω κυρίως του σταθερώς καταβαλλόμενου μισθού και στη συνέχεια της σύνταξης, έχοντας υπόψη του κυρίως τη διάρκεια και σταθερότητα της υπαλληλικής σχέσεως. Προσθέτως οι

ίδιες νομοθετικές ρυθμίσεις επεδίωξαν την εξασφάλιση εξυπηρέτησης των δανείων και μέσω του εφάπαξ βοηθήματος, το οποίο αποτελεί επίσης μια σταθερά προσδοκώμενη βεβαία παροχή για τους ασφαλισμένους του δημόσιου τομέα. Ειδικότερα προβλέπεται η παρακράτηση της τοκοχρεωλυτικής δόσης από το μισθό του εν ενεργεία υπαλλήλου (μέχρι τα 3/10 αυτού πλέον), και στη συνέχεια, μετά την έξοδο από την υπηρεσία του, από τη σύνταξή του, γεγονός που βέβαια εξυπηρετεί και τον ίδιο το δημόσιο υπάλληλο, αφού η εξαμηνιαία τοκοχρεωλυτική δόση διαιρείται σε ισόποσους μήνες και παρακρατείται μηνιαία. Ειδικώς δε για τα δάνεια προς απόκτηση ή ανέγερση πρώτης κατοικίας υποχρεωτικά παρέχεται από το δανειολήπτη το δικαίωμα στο Ταμείο να εγγράψει υποθήκη επί της συγκεκριμένης ιδιοκτησίας για την οποία και πρόκειται να χρησιμοποιηθεί το δάνειο. Ως πρόσθετη εξασφάλιση του Τ.Π.& Δανείων είναι και η δέσμευση και παρακράτηση μέρους του εφάπαξ (3/4) , για την περίπτωση εκείνη που μεταξύ των άλλων το υποχρεωτικά παρακρατούμενο από τη σύνταξη ποσό (πλέον 3/10) δεν επαρκεί για την ικανοποίηση της ορισθείσας δια της δανειακής σύμβασης τοκοχρεωλυτικής δόσης, μετριαζομένης αναλόγως της περαιτέρω παρακράτησης από τη σύνταξη .

Εξάλλου η διάταξη του άρθρου 455 ΑΚ ρυθμίζει τη σύμβαση που έχει σαν αντικείμενο τη μεταβίβαση απαίτησης από τον παλιό στο νέο δανειστή και ως εκ τούτου είναι εκποιητική δικαιοπραξία ή δικαιοπραξία διάθεσης, αφού έχει ως αποτέλεσμα την άμεση μεταβίβαση της απαίτησης, όπως δε, κατά κανόνα, κάθε εκποιητική δικαιοπραξία έτσι και η σύμβαση εκχώρησης είναι ανατιώδης ή αφηρημένη δικαιοπραξία, με την έννοια ότι η ύπαρξη και το κύρος της δεν εξαρτάται από την ύπαρξη και το κύρος της δικαιοπραξίας που αποτέλεσε την αιτία για τη σύναψη της (Γεωργιάδης - Σταθόπουλος, «Αστικός Κώδιξ, Κατ' άρθρο ερμηνεία» Τόμος Δεύτερος, Γενικό Ενοχικό σελ. 571 και εκεί αναφερόμενες δικαστικές αποφάσεις). Επίσης η σύμβαση της εκχώρησης ολοκληρώνεται πλήρως και αναπτύσσει τα αποτελέσματά της με την αναγγελία της εκχώρησης στον οφειλέτη κατ' άρθρο 460 ΑΚ (ΑΠ 1336/2011, 1147/2011 δημ. στη ΝΟΜΟΣ).

Αντικείμενο εκχώρησης μπορεί να αποτελέσει απαίτηση υπό αίρεση ή προθεσμία, οπότε αντικείμενο της εκχωρήσεως είναι η προσδοκία που αποκτά ο δικαιούχος για την κτήση της ολοκληρωμένης απαίτησης, αλλά και απαίτηση μελλοντική. Στην τελευταία περίπτωση δεν θεωρείται απαραίτητο να υπάρχει κατά τη σύναψη της εκχώρησης η νομική βάση της απαιτήσεως ούτε να είναι ήδη γνωστό το πρόσωπο του μελλοντικού οφειλέτη. Πρέπει όμως η απαίτηση που εκχωρείται να μπορεί να προσδιορισθεί στο αντικείμενο και την έκτασή της το αργότερο κατά το χρόνο γεννήσεώς της. Η ενέργεια της παραπάνω εκχωρήσεως προϋποθέτει ότι στο μέλλον θα γεννηθεί η απαίτηση. Στην εκχώρηση μελλοντικής απαιτήσεως έχει ήδη συντελεσθεί το πραγματικό ή αντικειμενικό της διατάξεως της ΑΚ 455 και απομένει μόνο η γέννηση της απαιτήσεως, που αποτελεί αίρεση δικαίου. Τούτο σημαίνει, ότι δεν χρειάζεται να επαναληφθεί η σύμβαση εκχωρήσεως όταν θα γεννηθεί η απαίτηση. Όμως ο εκχωρητής πρέπει να έχει την εξουσία διαθέσεως της απαιτήσεως κατά το χρόνο γεννήσεως της τελευταίας, αφού στο χρόνο εκείνο ολοκληρώνεται η διάθεση της απαιτήσεως την οποία σκοπεί να προκαλέσει η εκχώρηση (Γεωργιάδης- Σταθόπουλος «Αστικός Κώδικας Κατ'άρθρο ερμηνεία όπως ανωτ. σελ. 580).

Ειδικώς δε για την περίπτωση που η σύμβαση εκχώρησης, η οποία λαμβάνει χώρα με σκοπό την εξασφάλιση του χρέους του δανειστή (όπως εν προκειμένω η εκχώρηση του εφάπαξ στο Τ.Π.& Δανείων), λόγω του αφηρημένου χαρακτήρα της είναι ισχυρή και περιέχει τη λεγόμενη καταπιστευτική σύμβαση δηλαδή σύμφωνα με τη βούληση των μερών υπάρχει στη σύμβαση πλήρης και αληθής μεταβίβαση της απαιτήσεως και ο εκχωρούμενος οφειλέτης ουδέν δύναται να αντιτάξει εκ της μεταξύ εκχωρητού και εκδοχέως σχέσης του χρέους, αλλά τελεί υπό τον μεταξύ εκχωρητή και εκδοχέως «εμπιστευτικό» όρο ότι ο εκδοχέας θα χρησιμοποιήσει την εκχώρηση μόνο προς εξασφάλιση της πληρωμής του οφειλόμενου προς τούτο χρέους του εκχωρητή, και όχι πέραν του σκοπού αυτού. Ανάκληση συνεπώς αυτής δεν είναι δυνατή, εκτός αν άλλως συμφωνήθηκε (ορ. Μπαλής Γενικό Ενοχικό 1952, σελ. 473 επ.,).

Δια της εκχωρήσεως μεταβιβάζεται στον εκδοχέα η απαίτηση με όλα τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά της. Υποστηρίζεται στη θεωρία (Μπαλής Γεν.Ενοχ. σελ.480 παρ.155) ότι στα συνεκχωρούμενα πλεονεκτήματα της εκχωρηθείσης απαίτησης περιλαμβάνονται και δικαιώματα ή αξιώσεις οι οποίες δεν είναι παρεπόμενα άλλου δικαιώματος, αλλά δίνονται εντός της αυτής ενοχής, κατ' επέκταση ή κατ' αλλοίωση και αντικατάσταση της αρχικής αξιώσεως.

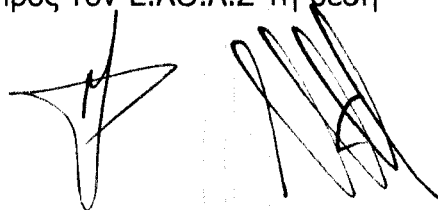
Περαιτέρω, όπως γίνεται δεκτό από τη θεωρία, στην Κοινωνική Ασφάλιση ισχύει η αρχή ότι οι ασφαλισμένοι οι οποίοι δεν συμπληρώνουν τις προϋποθέσεις λήψεως των ασφαλιστικών παροχών, στερούνται του δικαιώματος επιστροφής των σχετικών ασφαλιστικών εισφορών, χωρίς εκ τούτου να καθίσταται αδικαιολογήτως πλουσιότερος ο οικείος ασφαλιστικός Οργανισμός, καθόσον δια της κοινής συνεισφοράς καλύπτονται οι ασφαλιστικοί κίνδυνοι μόνον εκείνων από τους ασφαλισμένους που έχουν τις νόμιμες προϋποθέσεις για την απόληψη παροχών (βλ.Κ.Κρεμαλή, Δίκαιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων σελ.340, σχετική και η υπ' αριθ. 616/1997 Γνωμοδ. Α' Τμ. Ν.Σ.Κ.) Η αρχή αυτή κάμπτεται εφόσον δια ρητών καταστατικών διατάξεων των οικείων ασφαλιστικών Οργανισμών ή άλλων διατάξεων προβλέπεται δικαίωμα επιστροφής μέρους ή όλων των εισφορών του ασφαλισμένου.

Εν προκειμένω από τις διατάξεις του π.δ.398/1974 προκύπτει ότι: α) μέτοχοι του Ε.ΛΟ.ΑΣ, τυγχάνουν υποχρεωτικώς τα οριζόμενα στο νόμο πρόσωπα, β) η μετοχική σχέση άρχεται από της κατατάξεως των προσώπων αυτών ως μονίμων στελεχών και λήγει με την οριστική τους έξοδο εκ των τάξεων του Στρατεύματος, γ) κατά το χρονικό διάστημα της μετοχικής σχέσεως είναι υποχρεωτική η καταβολή της κανονισμένης πάγιας εισφοράς, δ) η οργανική διάταξη του Ε.ΛΟ.Α.Σ που επιτρέπει την επιστροφή ατόκως των πάγιων εισφορών στους μη δικαιούμενους εφάπαξ βοηθήματος εντάσσεται χωροταξικά στην ίδια εκείνη διάταξη που καθορίζει τις προϋποθέσεις χορηγήσεως του βοηθήματος. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω οι πάγιες εισφορές, οι οποίες τελούν σε εν μέρει ανταποδοτική σχέση με τη προσδοκώμενη παροχή, επιστρέφονται στις υπό του ως άνω ν.δ/τος

περιπτώσεις, υπό μορφή παροχής και σε αντικατάσταση του εφάπαξ βοηθήματος, εμπίπτουν δε εξ αυτού του λόγου στις χρηματικές παροχές των οποίων κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η εκχώρηση σύμφωνα με τη διάταξη της παρ.3 του άρθρου 19 του ν.δ. 398/1974.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Το **Δ' Τμήμα του Ν.Σ.Κ.** λαμβάνοντας υπόψη τον περιορισμένο κύκλο προσώπων τα οποία δύναται να δανειοδοτήσει το Τ.Π.& Δανείων, τον κοινωνικό του ρόλο και το σκοπό των χορηγηθέντων δανείων, σε συνδυασμό με το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την εξυπηρέτησή τους, με το οποίο επιδιώκεται η ομαλή αποπληρωμή των και η αποφυγή δημιουργίας ληξιπροθέσμων οφειλών και επομένως και η ανακούφιση του δανειολήπτη από τις κρατήσεις της σύνταξής του για την τοκοχρεωλυτική εξυπηρέτηση του δανείου του, **γνωμοδοτεί ομόφωνα** ότι κατά την αληθή και ορθή ερμηνεία των ως άνω διατάξεων και των σχετικών ειδικών όρων των δανειακών συμβάσεων, συνεκχωρούμενη με το εφάπαξ είναι και κάθε άλλη παροχή που τυχόν υπεισέλθει στη θέση αυτού και το υποκαταστήσει σε αντικατάσταση ή αλλοίωση της αρχικής ενοχής, ως παρεπόμενο και συνεκχωρούμενο με την κύρια σύμβαση δικαίωμα, ή οποιαδήποτε παροχή καταβαλλομένη συνεπεία της εξόδου του δανειολήπτη από την υπηρεσία, εξ οιασδήποτε αιτίας, κατά την αληθή έννοια του άνω όρου. Τέτοιο δικαίωμα επομένως στην προκειμένη περίπτωση είναι και η αξίωση του μετόχου για επιστροφή των παγίων εισφορών, στην περίπτωση που δεν δικαιωθεί του εφάπαξ βοηθήματος, η υποχρεωτική καταβολή των οποίων τελούσε σε άμεση συνάρτηση με τη προσδοκώμενη παροχή. Αντίθετη άποψη, που θα ήθελε, σε περίπτωση μη πλήρωσης των προϋποθέσεων που τάσσουν οι διατάξεις του ν.δ 398/1974 για τη λήψη του εφάπαξ βοηθήματος από τους μετόχους του Λογαριασμού, τη ματαιώση της αίρεσης υπό την οποία τελεί η σύμβαση εκχώρησης και τη μη ενεργοποίηση των αποτελεσμάτων της, δεν ανταποκρίνεται στο πνεύμα και σκοπό των δανειακών συμβάσεων και των διεπουσών αυτές διατάξεων. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω το Τ.Π.& Δανείων ως δανειστής οφείλει προς διασφάλιση των συμφερόντων του να διατυπώσει προς τον Ε.ΛΟ.Α.Σ τη θέση

του σε σχέση με το ότι οι επιστρεπτές εισφορές καταλαμβάνονται από την συναφθείσα σύμβαση εκχωρήσεως του εφάπαξ, δηλώνοντας συγχρόνως ότι προ πάσης επιστροφής θα πρέπει να ζητείται από αυτό έγγραφο αποδέσμευσης.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα,

29-5-2014

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ' ΤΜΗΜΑΤΟΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΦΥΤΡΑΚΗΣ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ

ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΜΠΑΝΑΚΟΥ

ΠΑΡΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.

